

(szarmata) keltezhető, a 7 gödör közül 2 vaskori, 4 római császárkori, 1 pedig ismeretlen korú. A 117. szonda szinte teljes hosszán jelentkeztek a régészeti objektumok, a D-i részén azonban kissé sűrűsödtek.

Tökös-Varga-tag 1. (KÖH 62254): A próbafeltárás során összesen 10 régészeti objektum került elő, melyekhez 15 stratigráfiai egységet kapcsolunk. Az objektumok közül 2 nagy méretű, amorf gödör a középső neolitikumra keltezhető; 1 kemence és 2 gödör a középkorra; 1 árok és 4 gödör pedig ismeretlen korúak. Az objektumok a szondák teljes hosszán jelentkeztek. A 200 m hosszúságú, 121. szondában két nagy méretű, középső neolitikumra (alföldi vonaldíszes kerámia kultúrája, esztári csoport) keltezhető hulladékártaló gödröt tártunk fel (4/4 és 6/6 objektum). A gödrök nagy mennyiségű leletanyagot (patics, kerámia, állatsont, pattintott kőeszközök, orsógom-bok stb.) tartalmaztak. Mindkét gödörből került elő vörös színű slippel bevont, fekete, festett vonalköteges díszű finomkerámia és több hengeres nyakú, gömbös testű, kiöntőcsöves edény töredéke. A 6/6 sz. gödörben több lemélyülést dokumentáltunk, illetve az egyik lemélyülésben (6/12) sikerült egy kagylós réteget észlelnünk, melyet finombontással tártunk fel.

Tökös-Varga-tag 2. (KÖH 62260): A próbafeltárás során összesen 11 régészeti objektum került elő, melyekhez 11 stratigráfiai egységet kapcsolunk. Az objektumok mindegyike feltételezhetően a középkorhoz kapcsolható (15. század). Összesen 7 kemence, illetve az azokhoz tartozó platni került feltárrásra, melyek közül azonban csak egynél tudunk kerámiaréteget megfigyelni a platni alatt, annak feltörése után. A kemencék legnagyobb része nem tartalmazott keltező értékű leletanyagot, azonban a kemencékhez kapcsolható gödrök egyértelműen a középkorra (15. sz.) datálhatóak. A lelőhelyen a kemencék mellett 4 gödröt tártunk fel, melyek közül a 7/7. gödör nagy méretű, rétegzett betöltéssel.

Tökös-Varga-tag 3. (KÖH 62266): A próbafeltárás során megnyitott 125. szonda esetében fennáll a modern kori szennyezettség lehetősége (tanyahely), azonban a recens kerámia és téglatöredékek mellett régészeti korú (őskori) kerámiát is találtunk. A 129. szonda, illetve a – később megnyitott – 181. és 182. szondák mindegyikében egy-egy késő rézkori (badeni kultúra) gödröt tártunk fel. A nagy méretű, megközelítően kerek gödrökből nagy mennyiségű leletanyag (kerámia, agyagkanál, állatsont, patics) származott. Változó mélységekből több zsák földmintát csomagoltunk el. A 128. szonda területén – a geofizikai vizsgálat során lokalizált – teljesen elpusztult őskori kurgán központi sírjának feltárása történt meg. A feltárás során a kurgán középpontjában egy DNY–ÉK-i tájolású sírgödörben egy háton fekvő, látható melléklet nélkül eltemetett, 20-as éve elején elhunyt, magas termetű fiatal nő csontváza került kibontásra. A lábait térdben felhúzott, függőleges pozícióban voltak eredetileg, azonban a bomlás során mindkét térd balra borult. Karjait behajlítva a mellkasra helyezték. A feltehetően felülről rázuhanó földtől összetört, tarkónál alátámasztott koponya előre néz. A trapezoid alakú, lekerekített sarkú gödörsír alján gazdag szerves lenyomatokat figyeltünk meg, melyek az egykor az elhunyt alá terített fehér(?) csíkos textil és barna bőr derékalkj maradványai lehetnek. A sírgödör alján – így a váz alatt is – minimális vörös okkerfesték szórásának nyomait lehetett megfigyelni. A gödörsír feltehetően fa fedésének nyomait sajnos nem lehetett azonosítani. A temetkezési rítus alapján a sírt egyértelműen a nomád Jamnaja-kultúra egyik temetkezésének határozhatjuk meg.

A lelőhelyen összesen 10 régészeti objektum került elő, melyekhez 10 stratigráfiai egységet kapcsolunk. Az objektumok mindegyike az őskorhoz kapcsolható, a badeni kultúra és a Jamnaja-kultúra emlékménye került feltárrásra.

A feltárás munkatársai: D. Szabó László régész; Bör Gabriella és Jurás Ákos ásatási technikusok; Czákó Viktória geodéta.

LACZI ORSOLYA – DANI JÁNOS

35. Bolhás, Nyíres

(KÖH 89085)

(Somogy megye) Ő, Ró, Kö

Várvi Páter, somogyzombi lakos régészeti leletek előkerülését jelentette be. A 2014. október 18-án elvégzett leletmentés során kevés őskor, római kori és középkori lelet kerül elő. A lelőhely a Taranyi-Rinya-ágba folyó Kő-völgyi-árokotól Ny-ra található, Ny-i és K-i kiterjedése bizonytalan.

Munkatárs: Nyári Zsolt rajzoló.

NÉMETH PÉTER GERGELY

36. Borsodszent határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, B, Kö

A Gazdasági Operatív Program keretében zajló Szélessávú közzetű fejlesztések tárgyában megvalósítandó GOP-3.1.2-12-2012-0018 azonosító számú pályázat részeként kiépítendő optikai kábel projekthez végzett a Herman Ottó Múzeum előzetes régészeti dokumentáció készítéséhez kapcsolódó terepbejárást 2014. szeptember 18. és október 2. között Borsod-Abaúj-Zemplén megye DNY-i részén.

Délkelet (KÖH 87629): Borsodszent DK-i részén, közvetlenül a település mellett, a Jaka-tó nevezetű domb Ny-i lejtőjén helyezkedik el, mely terület nagyobb része mezőgazdasági művelés alatt áll. A bejárást során 450×160 m kiterjedésű területen, nagy intenzitással és nagy mennyiségben késő bronzkori, közepes intenzitással középkori kerámiák, illetve egy őrlőkö kerültek elő.

Kis-völgy-dűlő Észak (KÖH 87633): A lelőhely Borsodszenttől D-re 1,6 km-re, a Geszti-patak és a Pólya-völgy találkozásánál, a Kis-völgy-dűlő ÉNy-i részén, az É–D-i irányú dombhat Ny-lejtőjén helyezkedik el, a patak és a közút közvetlen közelében. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll. Egy 200 m hosszú, 50 m széles területen szóróanyagosan őskori kerámiatöredékeket, pattintott kőeszközöket és paticst gyűjtöttünk.

Munkatársak: Miskolczi Melinda, Fekete László, Nagy Zoltán, Nagy S. József, Simon József, Galkó József, Juhász Ádám, Toronya Zsolt.

TÓTH KRISZTIÁN

37. Borsodivánka, Nagyhalom (Marhajárás)

(KÖH 16345)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B

A lelőhely összetett szerkezetű, bronzkori település tell manggal. Megegyezik a Borsodivánka, Prónay kastély (KÖH 15921) lelőhellyel. Az egykor vízzel körbevett sziget teljes felületét fedi a bronzkori falu. A lelőhelyen a BORBAS (Borsod Plain Bronze Age Settlements) projekt keretében végeztünk geofizikai felmérést 2014. szeptember 29. és október 3. között a jelenleg dupla halom formát mutató tellen és a hozzá kapcsolódó külső településen. A növényzeti fedettséghez igazodó geofizikai